

Euroopa Liit
Euroopa abifond enim
puudustkannatavate
isikute jaoks

Eesti
tuleviku heaks

Euroopa enim puudust kannatavate inimeste abifondi audit

toetuse saaja: Sotsiaalministeerium
rakendusüksus: Sihtasutus Innove

Lõpparuanne

FEAD-5/2019

20.01.2020

RAHANDUSMINISTEERIUM

KOKKUVÕTE AUDITI TULEMUSTEST

Auditi tulemus:

Auditi töörühm jõudis auditi toimingute läbiviimise tulemusena järeldusele, et

- toetuse saaja tegevus projekti nr 14.01.001.01.15-0001 rakendamisel on olulises osas¹ vastavuses kehtivate õigusaktidega.
- SA Innove kui Abifondi rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteem hanget kontrolli osas toimib ning projektide nr 14.01.001.01.15-0001 „Toiduainete hankimine ja transport ladustamiskohta“ (hange viitenumbri 203509) ja nr 14.01.001.01.15-0002 „Partnerorganisatsioonide leidmine ning toiduabi jagamine sihtgrupile“ 2018. aastal läbiviidud hanked on olulises osas vastavuses kehtivate õigusaktidega.

Märke struktuuritoetuse registris:

- Märkusteta.

Projektiaudit on läbi viidud vastavuses rahvusvaheliste siseauditeerimise kutsetegevuse standarditega.

Projektiauditi lõpparuanne avalikustatakse Rahandusministeeriumi koduleheküljel.

Täname auditeeritavat auditi läbiviimise ajal osutatud kaasabi, vastutulelikkuse ja koostöö eest.

¹ Auditi töörühm on teostanud auditi toimingud asjatundlikult ja nõutava ametialase hoolsusega. Auditi tulemusena antakse auditeeritud objekti kohta põhjendatud kindlustunne, võttes arvesse võimalikku auditi riski, et isegi suhteliselt olulised ebatäpsused võivad jääda avastamata.

Sisukord

KOKKUVÕTE AUDITI TULEMUSTEST	2
A - OSA	4
1. KOKKUVÕTE AUDITI LÄBIVIIMISEST	4
2. PROJEKTIAUDITI OBJEKT JA AUDITEERITUD KULUD	5
3. PIIRANGUD	5
4. TAUSTAINFO	6
B-O SA	8
AUDITI TULEMUSED JA TÄHELEPANEKUD TOETUSE SAAJALE	8
AUDITI TULEMUSED JA TÄHELEPANEKUD RAKENDUSÜKSUSELE	8

A - OSA

1. Kokkuvõtte auditi läbiviimisest

Struktuuritoetuse seaduse § 11 lõike 3, Enim puudust kannatavate inimeste abifondi rakenduskava 2014–2020 auditeerimise strateegia ja Finantskontrolli osakonna tööplaani järgi viis auditeeriv asutus (Rahandusministeeriumi Finantskontrolli osakond, edaspidi FKO) läbi „Euroopa enim puudust kannatavate inimeste abifondi“ (edaspidi Abifond) auditi Sotsiaalministeeriumis ja Sihtasutuses Innove.

Kuna I rakenduskavale abifondist eraldatava toetuse kogusumma ei ületa 10 000 000 eurot, lähtub AA rakenduskava auditeerimisel Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 223/2014 artiklist 34 (1), mille järgi võib auditeerimisasutus juhtudel, kui I rakenduskavale abifondist eraldatava toetuse kogusumma ei ületa 35 000 000 eurot piirduda oma auditis iga-aastase süsteemiauditiga, mis hõlmab substantiivset testimist. Sellest tulenevalt viis AA samaaegselt läbi nii aruandeaastal 1.07.2018 – 30.06.2019 deklareeritud kuludele kui ka rakendussüsteemi toimimisele hinnangu andmiseks vajalikud kontrollitoimingud.

Auditi toimingud teostati ajavahemikul 19.11.2019.a kuni 20.01.2020.a. Auditi tööühma kuulusid FKO I auditi talituse audiitor Elis Kõrvek (auditi juht) ja talituse juhataja Anu Alber (auditi eest vastutav isik).

Abifondi juhtimis- ja kontrollisüsteemi osas oli auditi toimingute eesmärk anda hinnang rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhususele juhtkonna kontrollide teostamisel (hangete kontroll) vastavalt Vabariigi Valitsuse 7. augusti 2014.a määruse nr 127 § 3 lõikele 1.

Abifondi juhtimis- ja kontrollisüsteemi auditi ulatuses oli projektide nr 14.01.001.01.15-0001 „Toiduainete hankimine ja transport ladustamiskohta“ (hange viitenumbri 203509) ja nr 14.01.001.01.15-0002 „Partnerorganisatsioonide leidmine ning toiduabi jagamine sihtgrupile“ 2018. aastal läbiviidud hanked ning hangete kontroll rakendusüksuses SA Innove (põhinõue 4). Juhtimis- ja kontrollisüsteemi auditi ulatuses määratakse lähtuti varasematest auditi tulemustest ning RÜ poolt läbiviidud järeletoimingutest.

Projekti auditi eesmärk oli anda hinnang toetuse eesmärgipärasele ja õiguspärasele kasutamisele vastavalt Vabariigi Valitsuse 07.08.2014. a määruse nr 127 „Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse andmise ja kasutamise auditeerimine“ § 4 lõikele 1 projekti nr 14.01.001.01.15-0001 „Toiduainete hankimine ja transport ladustamiskohta“ osas.

Projekti auditi käigus auditeeriti 20% üldkogumis olnud kuludest. Ühikute mahust katab valim 5%.

Projekti auditi toimingute eesmärk oli analüüsida ja hinnata²:

- 1) projekti toetatavate tegevuste ja abikõlblike kulude vastavust Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktidele ja toetuse andmise tingimustele;
- 2) abikõlblike kulude ning toetuse saaja raamatupidamisaruannete ja raamatupidamise algdokumentide vastavust, välja arvatud kulude lihtsustatud hüvitamisviiside puhul, mille hindamisel lähtutakse õigusaktides sätestatud erisustest;
- 3) toetuse saajale toetuse maksmist õigel ajal ja ettenähtud mahus.

Auditi toimingute teostamisel tugineti muuhulgas järgmistele dokumentidele:

- Euroopa parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 233/2014;
 - Enim puudust kannatavate inimeste abifondi rakenduskava 2014-2020;
 - Enim puudust kannatavate inimestele toiduabi ostmise ja jagamise tingimused (TAT).
- Auditi toimingute läbiviimisel lähtuti FKO „Perioodi 2014-2020 projekti auditi käsiraamatus“ ning „Perioodi 2014-2020 JKS auditi käsiraamatus“ sätestatud meetodikast .

² Vabariigi Valitsuse 7. 08 2014. a määruse nr 127 § 4 lõike 12 järgi

2. Projekti auditi objekt ja auditeeritud kulud

1.1 PROJEKTI ÜLDANDMED	
Rakenduskava	„Enim puudust kannatavate inimeste abifondi rakenduskava 2014-2020“
Prioriteetne suund	Materiaalne abi enim puudustkannatavatele isikutele
Meede	Toiduabi
Projekti number ja nimetus struktuuritoetuse registris (edaspidi SFOS)	14.01.001.01.15-0001 „Toiduainete hankimine ja transport ladustamiskohta“
Toetuse saaja ja partner(id):	Sotsiaalministeerium
Taotluse rahuldamise otsuse (otsuse muutmise) number ja kuupäev	Projektide kirjeldused, eesmärgid, eelarve, ajaraam ning indikaatorid ja plaanitavad tulemused on toodud TATis, kinnitatud Sotsiaalkaitseministri 27.02.2015.a käskkirjaga nr 34. TATi viimane muudatus 26.06.2018.a sotsiaalkaitseministri käskkirjaga nr 58.
Rakendusüksus	Sihtasutus Innove
Projekti kulude abikõlblikkuse periood	1.10.2014.a – 31.12.2023.a
1.2 AUDITEERITUD KULUD (auditi ulatus)	
Deklareeritud kulude aluseks olevad väljamaksed (väljamaksetaotluse SFOS nr, kuupäev, abikõlblik summa eurodes)	VMT nr 52489; 20.12.2018; 310 943,38 eurot
Toetuse ja omafinantseeringu osakaal abikõlblikest summadest (%)	100% toetus
Valimi suurus (eurodes; % deklareeritud abikõlblikust summast)	310 943,38 eurot (100%)
Tuvastatud mitteabikõlblikud kulud (eurodes):	0 eurot
Leitud vea määr (%)	0,00%

3. Piirangud

Käesolev aruanne on koostatud sõltumatuse ja objektiivsuse põhimõtetest lähtudes.

Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 24 punkti 10 alusel on toetuse saaja kohustatud andma audiitori kasutusse tema nõutavad andmed ja dokumendid ning võimaldama audiitoril viibida projektiga seotud ruumides ja territooriumil. Eelnevast tulenevalt järeldavad audiitorid, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu suuline ja kirjalik teave kajastavad projekti raames teostatud tegevusi korrektselt ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad projektidele hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitoritele mitteesitatud / mitteteadaoleva informatsiooni korral oleksid audiitorite järeldused võinud olla teistsugused.

4. Taustainfo

Euroopa abifond enim puudustkannatavate isikute jaoks (edaspidi Abifond) toetab Euroopa Liidu liikmesriikide meetmeid, mis pakuvad enim puudustkannatavatele isikutele materiaalselt abi, Eestis toiduabi. Abifondi ülesanne on tugevdada sotsiaalselt ühtekuuluvust, aidates kaasa vaesuse vähendamisele, toetades riiklikke kavasid, millega antakse mitterahalist abi toidupuuduse ja tõsise materiaalse ilmajäetuse leevendamiseks ja aidatakse kaasa enim puudustkannatavate isikute sotsiaalsele kaasamisele. Materiaalne abi käib käsikäes sotsiaalse kaasatuse meetmetega. Euroopa Liidu liikmesriikides on Abifondile kokku ajavahemikuks 2014–2020 eraldatud üle 3,8 miljardi euro. Lisaks sellele kaasrahastavad Euroopa Liidu liikmesriigid oma riiklikku programmi vähemalt 15% ulatuses omavahenditest.

Abifondi vahendite kasutamiseks Eestis perioodil 2014-2020 on aluseks Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud ning Euroopa Komisjoni poolt kinnitatud [rakenduskava](#). Rakenduskava koostati Abifondi vahendite kasutamiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 11. märtsi 2014. a määrusele (EL) nr 223/2014, millega kehtestatakse toetuse kasutamise üldsätted ning sellega lepitakse liikmesriigi ja Euroopa Komisjoni vahel kokku Abifondi kasutamise raamistik.

Perioodil 2014-2020 on Abifondi mahuks Eestis kavandatud 8 002 026 eurot ning sellele lisandub riiklik kaasfinantseerimine 1 412 123 eurot.

[Rakenduskava korraldusasutuse ülesandeid](#) täidab Riigi Tugiteenuste Keskuse toetuste arendamise osakond, [sertifitseeriva asutuse ülesandeid](#) täidab Riigi Tugiteenuste Keskuse toetuste maksete osakond ning [auditeeriva asutuse ülesandeid](#) täidab Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond sarnaselt perioodi 2014-2020 ühtekuuluvuspoliitika rakenduskavale. Vastavalt VV otsusele täidab [rakendusasutuse ülesandeid Sotsiaalministeerium](#) ning [rakendusüksuseks on Sihtasutus Innove](#).

Rakenduskava järgi toetatakse Abifondist [nelja tüüpi tegevusi](#):

- toidu ostmine (s.h transport partnerorganisatsiooni ladusesse) (projekti nr Abifond.14.01.001.01.15-0001);
- ostetud toidu jagamine partnerorganisatsiooni poolt (projekti nr Abifond.14.01.001.01.15-0002);
- toiduannetuste kogumine ning jagamine partnerorganisatsiooni poolt (projekti nr Abifond.14.01.19-0003);
- tehniline abi (projekti nr Abifond.14.02.15-0001).

[Toidu ostmise ja ostetud toidu jagamise](#) tegevuste elluviimiseks on rakendusasutus välja töötanud (kinnitatud 27.02.2015.a) „[Enim puudust kannatavatele inimestele toiduabi ostmise ja jagamise tingimused](#)“, mis sisaldab kahte projekti. Projektide [abikõlblikeks kuludeks](#) on toidu ostukulud, mis selguvad raamhanke minikonkursi tulemusena, toidu transpordikulud, mida arvutatakse kindla määrana (1% toidu ostukuludest) ja partnerorganisatsiooni kulud, mis arvutatakse samuti kindla määrana (5% toidu ostukuludest).

[Toiduannetuste kogumise ning jagamise](#) tegevuste elluviimiseks on rakendusasutus välja töötanud (kinnitatud 05.02.2019.a) „[Enim puudust kannatavatele inimestele toiduannetuste kogumise ja jagamise tingimused](#)“. Toetuse saaja Sotsiaalministeerium on projekti nr Abifond.14.01.19-0003 tegevuste elluviimisega alustanud, kuid väljamakseid projektist ei ole veel tehtud.

[Toidu ostmiseks ja transpordiks ning partnerorganisatsiooni leidmiseks](#) on toetuse saaja läbi viinud hanked ning sõlminud lepingud järgmiste organisatsioonidega:

1. toetuse saaja partnerorganisatsiooniks toidu komplekteerimisel toidupakkideks ja toidupakkide jagamisel abisaajatele on SA Eesti-Hollandi heategevusorganisatsioon (Toidupank), kelle leidmiseks viis Sotsiaalministeerium 2015. aastal läbi hanke viitenumbriga 159528. Koostööleping perioodiks 2015-2018 sõlmiti 20. veebruaril 2015.a;
2. koostööleping perioodiks 2019-2020 sõlmiti 21.12.2018. aastal SA-ga Eesti-Hollandi heategevusorganisatsioon (Toidupank). Lepingu maht jääb alla riigihanke korraldamise piirmäära;
3. toidu ostmise ja transpordi hanke viitenumbriga 157505 viis toetuse saaja läbi ning sõlmis 17.02.2015.a raamlepingu perioodiks 2015-2017 kolme ettevõttega: AS Tartu Mill, AS Kaupmees ja KO ning OÜ Sanitex Estonia. Minikonkursside tulemusena sõlmis toetuse saaja ühega neist igal aastal aastase lepingu toidu

ostuks ja transpordiks. Auditis nr FEAD-3/2017 tuvastasid audiitorid riigihankes viitenumbriga 157505 välispakkuja jaoks piirava pakkuja tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimuse ning tehti üks oluline tähelepanek. FEAD-3/2017 lõpparuandes tehti rakendusüksusele soovitus toetus osaliselt tagasi nõuda ning ka edaspidi tähelepanekus nimetatud hangete alusel tehtavatest kuludest 10% mitteabikõlblikuks tunnistada. Rakendusüksus on 30.10.2018. a teinud toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse, millest tulenevalt on audiitorite soovitus järgitud. Soovitus on ellu viidud.

4. 2017. aasta lõpus on toetuse saaja korraldanud hanke viitenumbriga 189564 toidu ostmiseks ja selle transportimiseks. 13.11.2017.a sõlmiti raamlepingud perioodiks 2018-2020 kolme ettevõttega: AS Tartu Mill, Balti Veski AS ja KO ning OÜ Sanitex Estonia. Auditis nr FEAD-3/2017 tuvastasid audiitorid riigihankes viitenumbriga 189564 välispakkuja jaoks piirava pakkuja tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimuse ning tehti üks oluline tähelepanek. FEAD-3/2017 lõpparuandes tehti rakendusüksusele soovitus toetus osaliselt tagasi nõuda ning ka edaspidi tähelepanekus nimetatud hangete alusel tehtavatest kuludest 10% mitteabikõlblikuks tunnistada. Rakendusüksus on 30.10.2018. a teinud toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse, millest tulenevalt on audiitorite soovitus järgitud. Soovitus on ellu viidud.
5. toetuse saaja korraldas 2018. aastal uue hanke viitenumbriga 203509 toidu ostmiseks ja selle transportimiseks. 26.03.2019.a sõlmiti raamlepingud perioodiks 2019-2022 kahe ettevõttega: AS Tartu Mill ning OÜ Sanitex Estonia.

B-OSA

AUDITI TULEMUSED JA TÄHELEPANEKUD TOETUSE SAAJALE

1. Toetuse eesmärgipärane kasutamine

Toetust on kasutatud olulises osas otstarbekalt ja sihipäraselt, vastavalt struktuuritoetuse taotluse rahuldamise otsuses või programmis toodud eesmärkidele ja tingimustele.

2. Raamatupidamisarvestuse õigsus

Toetuse saaja projektiga seotud raamatupidamisarvestus vastab olulises osas kehtivatele õigusaktidele.

3. Toetuse maht ning ajastus

Toetuse andmine on toimunud olulises osas ettenähtud mahus ja õigeaegselt ning omafinantseering on tagatud.

4. Hangete läbiviimine

Struktuuritoetuse saaja hankes toidu ostmiseks ja transpordiks (viitenumbri 157505) esines puudusi hanketeates esitatud kvalifitseerimistingimustes. Tähelepanekut ei koostatud, sest:

- hanke viitenumbri 157505 seotud kulude deklareerimisel on sertifitseerimisasutus rikkumisega seotud kulud eelnevalt kinni pidanud, seega on deklareeritud kulud abikõlblikud;
- rakendusüksus on rikkumist menetlenud ja koostanud finantskorrektsiooni otsuse.

Auditi ulatuses olnud projektide nr 14.01.001.01.15-0001 „Toiduainete hankimine ja transport ladustamiskohta“ (hange viitenumbri 203509) ja nr 14.01.001.01.15-0002 „Partnerorganisatsioonide leidmine ning toiduabi jagamine sihtgrupile“ 2018. aastal läbiviidud hanked on olulises osas vastavuses kehtivate õigusaktidega.

5. Riigiabi andmine

Projekt ei sisalda riigiabi ega vähese tähtsusega abi andmist.

6. Teavitamine ja avalikustamine

Struktuuritoetuse saaja on toetuse kasutamisest teavitamisel ning avalikustamisel järginud olulises osas kehtivaid õigusakte.

AUDITI TULEMUSED JA TÄHELEPANEKUD RAKENDUSÜKSUSELE

Hinnang rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhususele juhtkonna kontrollide teostamisel vastavalt Vabariigi Valitsuse 7. augusti 2014. a määruse nr 127 § 3 lõikele 1.

Põhinõue 4 – Piisavad ja asjakohased juhtkonna kontrollid

Audiitorite hinnangul on SA Innove kui rakendusüksuse juhtkonna kontrollid riigihangete läbiviimisel olulises osas piisavad ja asjakohased.

Põhinõue	Kategooria I	Kategooria II	Kategooria III	Kategooria IV
Põhinõue 4. Piisavad ja asjakohased juhtkonna kontrollid	x			
Koondhinnang	x			

Kinnitame aruande 9 leheküljel.

Auditi eest vastutav isik:

Anu Alber
I auditi talituse juhataja
Finantskontrolli osakond

Auditi juht:

Elis Kõrvek
I auditi talituse audiitor
Finantskontrolli osakond